

پرسشنامه تعیین مزاج قلب علیزاده Alizadeh Heart Mizaj Questionnaire (AHMQ)

این پرسشنامه جهت تعیین مزاج قلب طراحی شده است. لطفاً با دقت یکی از پنج گزینه مربوط به هر سوال را که به حالات خود نزدیک‌تر میدانید انتخاب و علامت بزنید. در همه سوالات وضعیت کلی خود را نسبت به همسالانِ همجنس خود در منطقه جغرافیایی محل سکونتتان مقایسه و در پاسخ به هر سوال فقط یک گزینه را انتخاب فرمایید.

نام و نام خانوادگی: سن: تحصیلات: شماره همراه:

گویه‌ها	۱	۲	۳	۴	۵
۱. وقتی اطرافیان دست شما را لمس میکنند در مورد گرمی و سردی آن چه می‌گویند؟	سرد	نسبتاً سرد	نه سرد نه گرم	نسبتاً گرم	گرم
۲. سردی و گرمی پوست بدن شما چگونه است؟	سرد	تا حدی سرد	نه سرد نه گرم	تا حدی گرم	گرم
۳. نسبت عضلات و چربی در بدن شما چگونه است؟	چربی بیشتر	نسبتاً چربی بیشتر	معمولی	نسبتاً عضلانی	عضلانی
۴. وضعیت عضلات بدن شما چگونه است؟	غیر عضلانی	نسبتاً غیر عضلانی	معمولی	نسبتاً عضلانی	عضلانی
۵. کارهای روزمره خود را نسبت به دیگران چگونه انجام می‌دهید؟	همیشه یواش و آرام	بیشتر وقتها یواش و آرام	نه یواش و نه تند	بیشتر وقتها تند و فرز	همیشه تند و فرز
۶. قوت و بنیه بدنی شما نسبت به دیگران چگونه است؟	کمتر	نسبتاً کمتر	معمولی	نسبتاً بیشتر	بیشتر
۷. نسبت به دیگران پرنرژی‌تر هستم و دیرتر خسته می‌شوم.	هیچوقت	به ندرت	معمولی	بیشتر وقتها	همیشه
۸. قوت صدای شما نسبت به اطرافیان چگونه است؟	ضعیف	نسبتاً ضعیف	نه ضعیف نه قوی	نسبتاً قوی	قوی
۹. روحیه شما جهت کارهای روزمره چگونه است؟	دل و دماغ ندارم	اکثراً دل و دماغ ندارم	معمولی	اکثراً با انگیزه	با انگیزه
۱۰. وقتی تصمیم به انجام کاری گرفتید چگونه عمل می‌کنید؟	همیشه با تاخیر	اغلب با تاخیر	معمولی	اغلب سریع	همیشه سریع
۱۱. چقدر کارهای پرریسک انجام می‌دهید؟	هیچوقت	به ندرت	گاهی	بیشتر وقتها	همیشه
۱۲. معمولاً در انجام کارهای گروهی پیشقدم میشوید؟	هیچوقت	به ندرت	گاهی	بیشتر وقتها	همیشه
۱۳. بین اطرافیان، بعنوان فردی ترسو معروفید یا نترس؟	ترسو	نسبتاً ترسو	نه ترسو نه نترس	نسبتاً نترس	نترس
۱۴. شجاعت شما در انجام کارهای ماجراجویانه، هیجان‌انگیز و پرریسک نسبت به دیگران چگونه است؟	کم	نسبتاً کم	نه کم نه زیاد	نسبتاً زیاد	زیاد
۱۵. خود را به عنوان فردی عجول می‌شناسید یا صبور؟	صبور	تا حدی صبور	معمولی	تا حدی عجول	عجول

نکات کاربردی جهت کاربران و پژوهشگران:

گزارش مختصر روند طراحی و اعتبار سنجی پرسشنامه

این مطالعه بعنوان پایان نامه دکترای تخصصی طب ایرانی توسط دکتر مصطفی علی زاده به منظور طراحی و اعتبارسنجی پرسشنامه‌ی استاندارد برای تشخیص مزاج قلب در طب ایرانی انجام شد.

در این پژوهش ابتدا، شاخص‌های مزاج قلب با مطالعه منابع معتبر و مصاحبه با متخصصین طب ایرانی استخراج و دسته‌بندی شدند. سپس، شاخص‌ها در جلسات مستمر با حضور ۱۰ متخصص طب ایرانی ارزیابی و با روش امتیازدهی کرایتریاهای ماژور و مینور استخراج شدند.

بر اساس کرایتریای ماژور و مینور، پرسشنامه اولیه با ۷۴ گویه طراحی شد که از هر کرایتریای ماژور ۳-۵ و از هر کرایتریای مینور ۲-۳ سوال وجود داشت. پس از ارزیابی روایی صوری و محتوای گویه‌ها توسط داوطلب و متخصصین طب ایرانی، با محاسبه نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI)، پرسشنامه با ۴۳ گویه به مرحله ارزیابی پایایی رسید. جهت محاسبه پایایی گویه‌ها، روش آزمون بازآزمون با حضور ۳۰ داوطلب انجام شد و پرسشنامه ۳۶ گویه‌ای با کاپای قابل قبول ($0/4 <$) جهت مرحله بعدی استخراج شد. سپس، روایی ملاکی با تکمیل پرسشنامه توسط ۱۳۰ داوطلب و تعیین مزاج آنها توسط تیم ۴ نفره از متخصصین طب ایرانی ارزیابی و مزاج هر فردی که حد اقل سه نفر در تعیین مزاج ایشان توافق داشتند بعنوان Golden Standard تعیین گردید. با محاسبه ضرایب کای اسکوتر، جهت ارزیابی میزان ارتباط هریک از گویه‌ها با تشخیص متخصصین بصورت کلی یعنی نشان دادن عدم تصادفی بودن نتایج و کنдал جهت ارزیابی میزان همبستگی تشخیص هر گویه با تشخیص مزاج از منظر متخصصین ارزیابی مشخص شد. همچنین رگرسیون لجستیک (Bioneri) برای هریک از گویه‌ها جهت شانس پیش گویی مزاج قلب تعیین گردید. سوالاتی که بالاترین ارتباط را با مزاج تعیین شده توسط متخصصین را داشتند حفظ و سوالاتی که ارتباط معناداری نداشتند حذف گردید. در نهایت، ۱۵ گویه در تعیین حیطه میزان گرمی-سردی مزاج قلب به عنوان پرسشنامه نهایی تعیین و منحنی ROC ترسیم و بهترین نقطه برش برای تعیین مزاج گرم قلب و مزاج سرد قلب مشخص شد.

نمره امتیاز پرسشنامه جهت تعیین گرمی-سردی بین ۱۵ تا ۷۵ می‌باشد. امتیاز کمتر از ۴۴ سرد (حساسیت ۶۵/۳۸٪ و ویژگی ۸۰/٪) و ۴۴ تا ۴۸ معتدل در گرمی-سردی و بالای ۴۹ گرم (حساسیت ۷۱/۰۵٪ و ویژگی ۸۰/۸۸٪) در نظر گرفته شد. میزان آلفا کرونباخ ۰/۷۹۵ و ICC برابر ۰/۷۲۳ بود. در طیف تری-خشکی سه گویه به مرحله نهایی رسید اما از حساسیت و ویژگی خوبی برخوردار نبود. امید است در پرسشنامه‌های آینده در طیف تری-خشکی نیز سوالات مناسب استخراج گردد.

با توجه به اینکه در حال حاضر مقاله پرسشنامه منتشر نشده است پژوهشگران محترم می توانند به پایان نامه آن به شیوه زیر رفرنس دهند:

Alizadeh M. , Gorji N. , Sharif Nia H. , Ashrafpour M. , Mojahehi M. , Development and Validity Assessment of a Self-Report Heart Mizaj(temperament) Questionnaire in Persian Medicine. 2025. PhD Thesis. Babol University of Medical Sciences.

ایمیل و شماره تماس جهت ارتباط و کسب اطلاعات بیشتر:

دکتر مصطفی علی زاده - دستیار تخصص طب ایرانی - ۰۹۱۰۰۹۹۴۷۹۵

دکتر مرتضی مجاهدی- متخصص طب ایرانی عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بابل - ۰۹۱۲۸۱۵۵۰۶۵

mstf.alizadeh@gmail.com

mortazamojahedy@gmail.com

این پرسشنامه در سایت مزاج سنج در دسترس پژوهشگران قرار دارد:

Mezajsanji.ir